

PATVIRTINTA
Vilniaus Šeškinės pradinės mokyklos
direktoriaus 2024 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu Nr. V-31

VILNIAUS ŠEŠKINĖS PRADINĖS MOKYKLOS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO PROGRAMA

I.SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus Šeškinės pradinės mokyklos (toliau – Mokykla) gabių ir talentingų mokinių ugdymo programos (toliau – Programa) paskirtis – numatyti bendras gabių ir talentingų mokinių atpažinimo ir ugdymo kryptis, plėtoti šių mokinių gebėjimus sudarant socialines ir edukacines ugdymo(si) sąlygas.

2. Programa parengta vadovaujantis „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105, „Gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo sistemos sukūrimo ir mokyklų šiems vaikams prieinamumo didinimo 2014–2016 metų veiksmų planu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr.V-38.

3. Programa apibrėžia gabių ir talentingų mokinių sąvoką, bendruosius gabių mokinių požymius, ugdymo tikslus ir uždavinius bei reglamentuoja šių mokinių atpažinimo ir ugdymo organizavimą Mokykloje.

II. SKYRIUS GABAUS MOKINIO SAMPRATA

4. Vartojamos gabaus ir talentingo mokinio sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105.

4.1. Gabūs vaikai – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas. Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniiais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

4.2. Talentingi vaikai – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių mokslo, meno ar sporto sričių pasiekimais.

5. Gabumai gali pasireikšti vienoje ar kelyse gebėjimų srityse: bendrojo intelekto, atskiroje mokslo (toliau – akademinėje) srityje, socialinėje, meninėje ir sportinėje veikloje.

III. SKYRIUS BENDRIEJI GABIŲ MOKINIŲ POŽYMAI

6. Gabių vaikų požymiai:

6.1. pasižymi smalsumu, aktyviai domisi jį supančiu pasauliu, užduoda daug klausimų;

6.2. turi gerą atmintį, įsimena lengvai ir greitai;

6.3. turi daug žinių įvairiomis temomis;

6.4. pagrindinių dalykų mokosi geriau ir greičiau nei dauguma jo bendraamžių;

6.5. sutelktai domisi kai kuriomis mokslo sritimis;

6.6. sparčiai mokosi iš patirties;

6.7. kelia naujas idėjas ir kūrybiškai sprendžia problemas;

6.8. pastabūs, lengvai ir greitai atranda ryšius, rodos, tarp visai nesusijusių dalykų;

6.9. sklandžiai kalba, žodynas platesnis ir turtingesnis nei bendraamžių;

6.10. turi stiprų loginį mąstymą ir moka argumentuotai pagrįsti savo nuomonę;

- 6.11. ypač motyvuoti kelia didesnius reikalavimus sau ir kitiems bei siekia aukščiausių rezultatų;
- 6.12. turi gerą ir savitą humoro jausmą;
- 6.13. labiau mėgsta dirbti vienas nei grupėje;
- 6.14. bendraamžiams kartais gali atrodyti keistas;
- 6.15. daugiau bendrauja su vyresniais vaikais ar suaugusiais nei su savo bendraamžiais.

IV. SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS

7. Gabių vaikų atpažinimui dažniausiai naudojami metodai:
- 7.1. atliekant specializuotus testus ar naudojant profesionalius gabių ir talentingų mokinių vertinimo įrankius (Berlyno intelekto struktūros įrankis, IQ nustatymo testai ar kt.);
- 7.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomonė;
- 7.3. bendraamžių bei bendraklasių nuomonė;
- 7.4. dėstančių mokytojų, klasės vadovų nuomonė;
- 7.5. mokinio pasiekimų ir veiklos stebėseną bei rezultatų analizę.
8. Gabių mokinių stebėseną vyksta nuolat ugdymo procese. Dalykų mokytojai, klasės vadovai stebi ir analizuoja mokinių veiklą (akademinę, socialinę, sporto ar meno), jos rezultatus ir įvertinę duomenis rekomenduoja gabiems mokiniams įvairias, jų gebėjimus ir poreikius atitinkančias veiklas.
9. Mokyklos psichologas teikia pagalbą ir rekomendacijas dalykų mokytojams, klasių vadovams atpažįstant ir ugdant gabius mokinius.
10. Siekiant panaudoti profesionalius gabių mokinių atpažinimo įrankius ir esant galimybei Mokykla bendradarbiauja su Vilniaus pedagogine psichologine tarnyba ar mokslo institucijomis.
11. Akademinėje srityje gabiais laikomi tie mokiniai, kurie rodo arba turi potencialą rodyti išskirtinius bendruosius ir specialiuosius akademinės srities gebėjimus.
12. Meniui ir sportui gabių bei talentingų vaikų atpažinimą, jų meninių ir sportinių gebėjimų atskleidimą atlieka neformaliojo švietimo meninio arba sporto ugdymo programas vykdančios mokyklos pagal įvairias gabių vaikų paieškos sistemas ir meninių, sportinių gebėjimų atskleidimo metodikas.
13. Socialinėje srityje gabūs mokiniai pasižymi gerais bendravimo ir lyderystės įgūdžiais. Šie mokiniai išsiskiria gebėjimu vadovauti, greitai ir gerai orientuotis situacijoje, organizuoti ir planuoti veiklą.

V. SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

14. Tikslas – atsižvelgiant į gabių mokinių individualius poreikius užtikrinti ugdymo sistemiskumą ir nuoseklumą.
15. Uždaviniai:
- 15.1. atpažinti gabius ir talentingus mokinius bei tobulinti šių mokinių atpažinimui skirtus būdus;
- 15.2. pritaikyti ugdymo turinį ir aplinką gabių mokinių poreikiams;
- 15.3. plėtoti gabių mokinių ugdymo formas ir metodus bei numatyti papildomas priemones jų gabumų tobulinimui;
- 15.4. numatyti ir taikyti gabių mokinių skatinimo priemones;
- 15.5. kaupti, apibendrinti ir vykdyti gabių mokinių ugdymo patirties sklaidą.

VI. SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO ORGANIZAVIMAS

16. Gabių mokinių ugdymas apima šių mokinių atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą ir diferencijavimą bei turtinimą.

17. Mokykla atsižvelgia į gabių mokinių poreikius, gebėjimus ir polinkius. Ugdymas individualizuojamas bei diferencijuojamas.
18. Mokinio gabumams plėtoti individualiai pritaikomos įvairios mokymosi strategijos, darbo formos ir metodai pamokoje bei skiriamos diferencijuotos pamokos ar namų darbų užduotys. Dalį užduočių mokiniai atlieka savarankiškai.
19. Mokytojai, dirbantys su gabiais mokiniais:
- 19.1. planuoja ir pritaiko dalyko ugdymo turinį;
- 19.2. atsižvelgdami į mokinio mokymosi stilių numato atitinkamus darbo metodus, skatinančius mokinio gebėjimų nuolatinį vystymąsi ir plėtojimąsi;
- 19.3. padeda gabiems ir talentingiems mokiniams atsiskleisti ir siekti gerų rezultatų;
- 19.4. individualizuoja ir diferencijuoja ugdymo procesą pamokų metu skirdami atskiras užduotis, kurių atlikimas reikalautų sudėtingesnių mąstymo procesų ar sugebėjimų;
- 19.5. kūrybiškai taiko įvairius mokymosi būdus (tyrimai, projektai, darbas su papildomais šaltiniais ir pan.);
- 19.6. mokiniams sudaro sąlygas bendradarbiauti vedant pamokas / popamokinius užsiėmimus,
- 19.7. užtikrina mokinių dalyvavimą olimpiadose ir konkursuose, dalykiniuose projektuose, konferencijose, parodose, varžybose ir kituose renginiuose bei teikia jiems pagalbą;
- 19.8. tobulina darbo su gabiais vaikais ugdymo kompetencijas (seminarai, kursai, konferencijos, savišvieta, dalinimasis gerąja patirtimi ir kt.).
20. Mokykloje ugdymo aplinka pritaikoma gabių mokinių mokymo(si) poreikiams:
- 20.1. mokiniams sudarytos galimybės aktyviai ugdomuisi individualiai ir įvairaus dydžio grupėmis praktinei, eksperimentinei, teorinei ir kitai veiklai (edukacinių veiklų kabinetas, biblioteka.);
- 20.2. mokytojams sudaromos galimybės dirbti inovatyviai naudojant šiuolaikines mokymo technologijas.
21. Pagal poreikį Mokykla inicijuoja mokytojų kvalifikacijos kėlimą gabių mokinių atpažinimo ir ugdymo temomis.
22. Klasių vadovai ir dalykų mokytojai teikia informaciją tėvams apie gabių mokinių mokymąsi, pasiekimus ir daromą pažangą. Klasių vadovai skatina mokinių tėvus įsitraukti ir dalyvauti veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus.
23. Gabių ir talentingų mokinių dalyvavimas renginiuose bei pasiekimai skelbiami mokyklos interneto svetainėje.

VII. SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Gabių mokinių ugdymo organizavimo priemonės planuojamos ir įtraukiamos į Mokyklos metų veiklos planą.
25. Mokytojai, klasių vadovai ir pagalbos mokiniui specialistai atsakingi už gabių ir talentingų mokinių atpažinimą bei ugdymą.
26. Mokyklos administracija vykdo gabių ir talentingų mokinių ugdymo(si) stebėseną, pagal poreikį inicijuoja su šia veikla susijusias apklausas ir tyrimus.
27. Programa esant poreikiui ar pasikeitus gabių mokinių ugdymą reglamentuojantiems dokumentams gali būti papildoma ir koreguojama. Programos pakeitimai ir papildymai tvirtinami direktoriaus įsakymu.
-